

معمای صلح در پس کوه های تاریک رابطه میان "طالبان" و "ارگ"

محمد اکرام اندیشمند
2014-02-24

در حالی که مناسبات میان رئیس جمهور کرزی و ایالات متحده امریکا حامی اصلی خارجی وی در کرسی اقتدار بسیار سرد و متشنج است، گفتگوی صلح میان کرزی و طالبان به معمای دیگری در رابطه های مخدوش و غیرشفاف رئیس جمهور و طالبان مبدل شده است.

به نظر می رسد که بجای مصالحه میان دولت افغانستان و طالبان، یک بازی دو جانبه و ممکن چند جانبه در پس کوه های تاریک و مخدوش روابط دیرین میان ارگ کابل و طالبان جریان دارد. اظهارات متناقض، عدم شفافیت و صداقت ارگ در اطلاع رسانی به مردم افغانستان از این مذاکرات و بیانات غیر معمول اخیر در استقبال از مولوی عبدالرقيب وزير كشته شده طالبان به پیچیدگی این بازی می افزاید.

اخبار و گزارشات مبهم از منابع ناپیدای حکومت کرزی در هفته پیش (29 دلو 1392/18 فبروری 2014) از مذاکرات یک گروه شانزده نفری طالبان با شورای عالی صلح در شهر دوبي حکایت داشت. رهبری گروه طالبان در مذاکرات بدوش مولوی معتصم آغا جان وزیر مالیه امارت اسلامی سرنگون شده تحریک اسلامی طالبان بود. و در میان این گروه به حضور پنج تن از قوماندانان طالبان اشاره می شود که در حال جنگ با دولت افغانستان و نظامیان خارجی حامی این دولت هستند.

اما نکته مبهم و قابل پرسش و بحث در این مذاکرات به عدم افشای اسامی طالبان مذاکره کننده بر میگردد. یگانه فردی که در میان گروه مذاکره کننده شناخته شد، مولوی عبدالرقيب وزير پيشين مهاجرين طالبان بود که آنهم پس از ترور موصوف در شهر پشاور (28 دلو 1392/17 فبروری 2014) از شرکت او در این مذاکرات سخن رفت. رئیس جمهور کرزی پس از ترور مولوی رقيب، او را شهید و قربانی راه صلح خواند و برای انتقال وی به زادگاهش در کلفگان ولایت تخار دستورات ویژه صادر کرد. در اعلامیه دفتر ریاست جمهوری به مناسبت این قتل برای نخستین بار از گروه طالبان به عنوان تحریک اسلامی طالبان افغانستان نام برده شد و پیکر وزیر ترور شده طالبان با چرخ بالهای وزارت دفاع انتقال یافت.

مولوی عبدالرقيب وزير امور مهاجرين طالبان در فهرست تحریم های سازمان ملل متحد، اتحادیه اروپا و انترپل (سازمان بین المللی پولیس جنایی) قرار داشت. وی پس از سقوط امارت طالبان (2001) شامل لیست دوصد نفری اعضای مهم طالبان متهم به تمویل تروریزم از سوی شورای امنیت ملل متحد بود. او هیچگاه از این لیست خارج ساخته نشد. مولوی رقيب از افراد مهم طالبان در دهه نود سده بیستم بود و در بسیاری از جنگ های طالبان در شمال افغانستان نقش داشت.

گفته می شود که مولوی عبدالرقيب پس از بازگشت از مذاکرات دوبي در اثر شلیک افراد ناشناس به قتل رسید. برخی مقامات دولتی و تحلیلگران قتل او را کار طالبان خواندند، اما طالبان در اعلامیه خود قتل وی را کار دشمنان مکار دانستند. نکته جالب که از بازی های پشت پرده و چندگانه ارگ کابل بر سر معمای مذاکره با طالبان حکایت دارد، به همین اعلامیه ارگ و طالبان بر سر قتل مولوی عبدالرقيب بر میگردد. هر دو اعلامیه، قتل مولوی مذکور را نکوهش می کند و هر دو اعلامیه، در واقع مولوی ترور شده را همدست و متحد خود معرفی می کند.

در حالی که رئیس جمهور کرزی و حکومت او در صدد آن است تا مذاکرات دوبي با طالبان به عنوان تحول مهم در کارنامه های وی با برجستگی ثبت شود، اما سخنگوی طالبان به نام ذبیح الله مجاهد هر گونه مذاکرات طالبان را در دوبي با دولت افغانستان تکذیب می کند. طالبان از آدرس آنچه که امارت اسلامی طالبان افغانستان می خوانند بروز چهارشنبه (30 دلو 1392) مولوی معتصم را فرد فاقد مسئولیت و صلاحیت نامیدند و افزودند بر آن، او را متهم کردند که "خلاف اصول، آرمان و جهاد مقدس امارت اسلامی و در راستای اهداف اشغالگران فعالیت دارد". نکته مهم و قابل توجه در اعلامیه طالبان این بود که گفته شد، عدم افشای نام و شهرت مذاکره کنندگان دوبي بیانگر آن است که چنین مذاکراتی با طالبان وجود ندارد.

آیا واقعاً چنین است؟ آیا مذاکرات واقعی میان دولت و طالبان وجود ندارد؟ صرف نظر از درستی و نادرستی ادعای طالبان در عدم مذاکرات آنها با دولت افغانستان، نکته پرسش برانگیز و قابل بحث به ابهام این مذاکرات از سوی دولت و رئیس جمهور کرزی بر میگردد.

هیچگونه توضیح و شفافیتی در این مذاکرات وجود ندارد. در حالی که هزاران نفر از نیروهای نظامی افغانستان در جنگ علیه طالبان و در دفاع از کرزی و حکومت او طی این دوازده سال جان خود را از دست دادند، اما کرزی از مرگ آنها در حد مرگ مولوی رقيب نه متأثر گردید و نه به پیکر آنها این چنین حرمت و عزت قایل شد. رئیس جمهور کرزی و حکومت او در حالی از مذاکرات پنهانی با طالبان در دوبي بزرگ نمایی می کند که وی کلید صلح و کلید اصلی مذاکره با طالبان را در دست پاکستان و امریکا می خواند. حتی او از امضای قرارداد امنیتی با امریکا در دسترسی به این کلید امتناع کرد. اما نکته قابل پرسش به همین موضع متضاد و متناقض وی بر میگردد که اگر کلید مذاکره و صلح با طالبان در دست امریکا و اسلام آباد است، پس چرا کرزی بدون صاحبان این کلید وارد این مذاکره می شود؟